

Förbättrade kommunikationer bör stå högt på den politiska agendan

Smålandsposten den 13 februari 2025

Från nyåret 2025 går det inte längre att flyga reguljärt från Småland Airport till Stockholm. Situationen är inte unik för Växjö, även andra orter har drabbats av indragna flyglinjer. Vid sidan av detta rapporterade Trafikverket nyligen att tågens punktlighet år 2024 var den sämsta på nästan 15 år. Omkring 89 procent av tågen höll tidtabellen. Stora skillnader finns beroende hur långa sträckor tågen tillryggalägger: För kortdistanståg var punktligheten 94 procent, för medeldistans 86 procent och för långdistans så låg som 74 procent.

Att fungerande kommunikationer är viktiga för företags och regioners möjlighet att utvecklas är väl känt. Svenskt Näringslivs undersökningar om företagsklimat, vilket inbegriper tillgång till kommunikationer, har påvisat att det finns en tydlig samvariation mellan hur företagare uppfattar företagsklimatet i kommunen där de bor och jobbtillväxten på orten under kommande år.

Ytterligare evidens för kommunikationernas betydelse kan hittas i en enkät, finansierad av Familjen Kamprads stiftelse, som vi genomfört vid Linnéuniversitetet i Växjö. I enkäten riktades frågor till ett stort antal företagare verksamma över hela landet. Några av frågorna i enkäten handlar om hur stora hinder företagare på landsbygden (kommuner med färre än 40 000 invånare och få pendlare) upplever för att driva sin verksamhet på orten där man bor.

Av de tillfrågade på landsbygden svarade 19 procent att "brist på tillgång till kommunikation via vägnät, tåg- och flygförbindelser" är ett "mycket stort" eller "ganska stort" hinder för deras verksamheter medan motsvarande siffror för företagare i storstäder och övriga tätorter är 9 respektive 13 procent.

Vidare upplevs "brist på tillgång till kommunikation via mobilnät och bredband" i högre grad som ett väsentligt hinder på landsbygd (17 procent) än i övriga delar av landet, men med mindre skillnader gentemot storstäder (13 procent) och övriga tätorter (14 procent) än vad som är fallet för de fysiska transportmöjligheterna. De tillfrågade företagarna svarar överlag att bristande tillgång till goda kommunikationer – fysiska såväl som digitala – är ett större hinder för att driva företag än bristande tillgång till olika former av lokal samhällsservice.

I vår enkätundersökning framkommer även betydande branschskillnader. Företagare verksamma i besöksnäringar, tillverkningsindustri och handel fäster större avseende vid goda kommunikationer via vägnät, järnväg och flyg än företagare i andra branscher. Förklaringen är sannolikt att dessa näringsgrenar är relativt mer beroende av fysiska leveranser och fysisk kontakt med kunder.

Erfarenheterna från forskningsresultaten är av hög relevans för Kronobergs län såväl som för omgivande regioner. Goda kommunikationer är vitalt för möjligheterna till regional utveckling. Att flyglinjer läggs ner tillsammans med det faktum att tågens punktlighet försämrats över tid påverkar

företagsklimatet runt om i Sverige. Således bör förbättrade kommunikationer stå högt på den politiska agendan för regional utveckling.

Mats Hammarstedt
Per Skedinger